

Nuorttanaste
maksä ovta
kruvna jakko
dagast, blad-
de dinggu-
juvvu juokke
poasttarappe
lutte.

Nuorttanaste

Nuorttanaste
olgušoatta
guovte gærde
manost —
dam 15ad ja
dam 30ad
bæive juokke
manost.

Bajasrakadus- ja čuvvgitusbladde samidi.

»Gæča mon boadäm farga«

»Leket maidai digis garvvasak.«

No. 22.

30ad November 1903.

5ad jakkodak.

Okta oainatus, maid mi buokak galggap oaidnet.

»Mon geččim dassači go stuolok ouddanbigjuuvvujegje, ja vuoras beividi čokkani; su biktasak legje vielgadak nuftgo muotta ja su vuovtak nuftgo buttes ullo, su truvno dollanjuokčamak, dam jorrek bulle dolla. Dollajokka golgai ouddan ja vulgi sust, duhat gærde duhatak balvvalegje su, ja loge duhat gerde loge duhatak čužžu su oudast. Digge algatuvvui, ja girjek rabastuvvujege.« Dan 7, 9—10.

Igjaoinatusai siste oini Daniel dam oainatusa, mi čielggaset čajeta olmušvuoda hisiorjast dam maņemus gappalaga. Profeta læi čiegos govai siste oaidnam mailme ouddanæme moadde lagaš hamid, son læi oaidnam daid stuora mailmerikai bajasboccidæme, sin luondo, sođid, famo ja vuolasgaččama, son læi oaidnam nationaid (olmuš-čerdai) čuožželæme ja javkkamen historia čajatusbaikest, aito dego abe baroid oini son daid ittemen ja javkkamen. Son læi oaidnam olmuš-sogaid boattemen ja manamen dego alme balvaid, mak biega mielde dolvvujuvvujek.

Dat stuora mailne skipa, mi jakkeduhati čađa læi aige stoarmas abe alde borjastam, ja man matke davja olbmü duššalaš rido diti læ læmaš murkoi ja sævdnjad, doargeste-min lakkanadda dam stuora, agalaš raje. Daniel oaidna skipa ložžes borjasiguim sivost stivrimen havna sisa. Dat stuora lokkodambæivve, maid mangas læk vajaldattam ja ærak fast biettalam, ittegoatta mailme balo ja suorgatusa vuolde. Ibmela famo bajan jamaida hirbmadet; ædnam doar-

gesta su vuodos alde, ja vel dat oadde jabmirikage galgga darkkelet guldalet. Jabnek ædnama havdin alggek likkadet, ja muttomak sist galggek bajasčuožželet agalaš ællemi, muttomak fast agalaš hæpaden ja fastevuottan.

Si, guđek higjadusain læk cælkam: »Moft læ dal loppadusain ja su boattema harrai,« čužžuk fakistaga muodost muttoi daina hirbmos almosusain, dalle sin æppeosko šadda hæpaden, ja sin ibmelmættomvuotta rangastuvvu. De čuogja dasto engelest, gutte čađa alme girdda: »Ballet Ibmelest ja addet sudnji gudne; dastgo su duomo dibmo læ boattam, ja rokka-dallet sudnji, gutte læ sivnedam alme ja æduam ja abe ja čaci agjagid!«

Stuoloi ouddanbigjam læ dam stuora doaimatusa algatæbme. Daid stuoloid galggap mi buokak oaidnet. Muttom olbmuk jerrek higjadusain: »Gost dat diggestoppo læ, mi buok daid olbmuid oktanaga šiettada?« Dassa vastedep mi, adde fal aige, dam bæive, go stuolok ouddanbigjuuvvujek, galgga dat gačaldak vasteduvvut. Dat sæmma Ibmel, gutte sivnadusas bokte su stuoresvuodas læ čajetam vissaset galle gavdna diggestobo, mi buok Adam manaid šiettada. Moft galggek jabmek bajasčuožželet? Su goččom mielde cakketi alme su suonjardægje čuovgaides, igja batari, ja ænam ouddančuožželi su hævas paradisain su muodoides alde. Son sivnedi olbmü ædnam muoldast ja bossoli hæga vuoina olbmü njunnai, son dagai olbmü ælle siellon; ja vairo vel suddo læge billestam ædnam čabbesvuoda ja vuogjudam olbmü jabmema girkkogarddai, galgga almaken Herra ođasmættet ædnama dam masujuvvum hævasvuodain ja jabmid

bajasboktet ja hævasen dakkat su manaides su almalaš rikas varast. Sudnji læ dat gæpas dakkat. Lokkadnættom gærde læk diggebielloi jiedna čuojatam olbmuid laga ja rievte ouddi ædnam alde; stuora ja fuomašatte duomocælkemak læk dabbe ædnam alde læmas; vanhurskes ja vanhurskesmættom duobmarak læk rievte truvno alde dam mailmest čokkam, ja sikke ašalažak ja ašetæmek læk šaddam jabmemi dubmijuvvut. Dat læi okta vuttivaldetatte boddo, go Pilatus birrastattujuvvum Jerusalem væittalasain ja alemusain, čokkani duobmarstuolo ala dubmin diti alme ja ædnam gonagasa jabmemi. Mailmehistorialaš arvoi læk maidai dak duomok bæsam, mai bokte Jesusa duađastægjek, martyrai joævkko gessujuvvujek dego labbak jabmemi. Arvost anetatte læi maidai »rikabæive« Wormast, gost dat vaiddaluvvum, mutto rokkis ja balakættes Lutherus čuožžodedines kæisara, oaivvamušai ja Roma pave saddakolbmai oudast, duodasti dam buore duodaštusa, man duogje gukkedi viddani. Baitte læi dat čoaggalmas kæisarin, gonagasain, oaivvamušain ja stata olbmü, mi daina jagin 1814—15 læi čoagganam Wien gavpugi dam stuora Napoleon gaččama maņnel Europa statakarta divvom diti ja ordnegi bukten diti daid hagjejuvvum gaskavuodaid. Stuora politikalaš ja girkolaš aši diti læk manga rikabæive ja girkočoaaggalmasa læmas dollujuvvum aigi čađa, ja ædnama olmuš-čerdak læk stuora darkelvuodain ja ollo mašotesvuodain vuorddam gullat daid čoaggalmasaid mærradusaid ja arvvalusaid.

Mutto i læk goassege mailbme oaidnam ovtage čoaggalmasa nuft stuorra ja majestetalaža ja ovtage

duomo nuft arvost adnujuvvum go dam, mi galgga dollujuvvut, go agalašvuoda stuora diggestoppo galgga ravastuvvut ja dam agalaš vanhurskesvuoda buolle stuolok ouddanbuktujuvvujek buokai čalmi ouddi. I læk mailme goassege oaidnam daggar baitte čoaggalmasa, daggar olgusvalljuvvum selskape basin ja härvasen-dakkujuvvumin, go dalle boatta oaidnet, go dat »vuoras beivin,« agalašvuoda ačče, loaidasta ouddan su basse engelides ja balvvalegjidessuim loapatam diti mailme daina mañemus duomoin ja addem diti juokkehažži su dagoides mielde. — »Duhat gærde duhatak balvvalegje su, ja loge duhat gærde loge duhatak čužžu su oudast. Digge algatuvvui ja girjek rabastuvvujegje.«

Gi matta ollaset dabe ædnam alde muittalet dam boddo birra ja daid dovdoi birra, mi dalle galgga læt, go alme engelvækka duomo baike birastatta? I oktage dam ædnam alde. Ædnag čalabaiken mattep mi arvvedet, atte dat Ibmela duomo almostus boatta fakistaga, mange æra signalataga, go dak, mak læk addujuvvum profetain, apostalin ja Kristusest. Damditi celki bæstamek čujotdedines Danieli: »Dat, gutte dam lokka, valdus vara dast. Vuordekæt-tai, dego suddoulle Noa aige bođi dam æppeoskolaš mailme bagjel,« galgga maidai Härra boatem læt. Aito dalle go olbmuk buoremusast læk oastemen ja vuovddemen, borramen ja jukkamen, garrodæme ja duššalaš gudne vainotæme ja havskodal-lamid occamen, aito dalle galgga trompeta čuogjat ja lonistægje vægaines balvai siste oidnujuvvut.

Ila mañned læ dalle armo occat; dalle galggek æppedægje oaidnet ja oskot, ja dat oađestuvvu mailme olmuš galgga ibmerdet, atte Ibmel aiggo duomo doallat, aito dam lakai go son læ sanestes cœlkkam. Vægjemættom læ dalle su duomostuolo udast eritbaret. Dat bæivve boatta dego suola. Dat suorgata olbmuid, guđek bottek vinaraigest, fuorai lutte, koarttaspeleim selskabest ja dansinsalast. Go Ibmela buokvægalaš duomo bajan dorgedatta ædnama, de ferttijek buokak ouddanloaidastet Härra muodoi ouddi. Jallak ferttijek boattet njuolga sin suddolaš havskodallam baiken, æi asta fidnat sidast biktasidde molsomen.

Sorbmiægje galgga ouddanvazzelet nuft jottelet, atte su oaffara varra i læk vel astam čoaskot. Betolaš fertte guođdelet su dagos ja boattet, ouddal go blækkage læ astami goikkat bapir ala, dam vanhurskes duobmar ouddi. Gavppeolmai fertte guođdet su krambures, buollevinevuovdde su diskas, sardnedægje su sardnestuolost, gonagas su truvnos, doarro su doarromguoimes, barge su bargos. Man-gas galggek boattet njulgistaga rok-kadusčoaggalmasast ja sarnest, gost si gæččalegje Ibmel nama härvasmattet jeddetussan oskolažaidi ja bestujubmen mailbmai. Ærak fast galggek boattet čoaggalmasain, gost si joavdelas ja arvotes fidnoid læk adnam. Ouddan ferttijek si buokak, vela dakge, guđek Ibmela, Kristusa, Vuoiņa, bibala ja buok læk biettalam. Fakistaga ferttijek si gæččat boattet dam, maid Daniel oini: »Stuoloid ouddanbigjuvvumen ja dam vuorrasa beivin čokkanæme. . . . Digge algatuvvumen ja girjid ravastuvvumen.«

Maggar imašlaš lokkadmættom joavkko dat dadde læ! Dobbe oidnu dat sevdnjis Kain, dat gudnehalolaš Korah, dat viekes Biliam, dat hanes ja betolaš Judas, Sodoma ja Gomora assek, Farao, gutte celki: »Gi læ dat Jehova, gæn mon galgam doattalet?« birastattujuvvum su soatteolbmaines, Pilatus, Herodes, Kaifas, Annas, Jerusalem rabinak, farisealažak ja vœit-talaš joavkko, guđek čurvvu: »Rus-sinavlle, russinavlli!« — Buokak galggek dam agalašvuoda diggestoppoi læt čoagganam. Nubbe bældde oidnujuvvu dat lađes Abel, dat majestetalaš Abraham, dat gæččaluvvum Jakob, dat lojes, mutto famolaš Moses, dat oskaldas Josva, dat allagelbolaš Samuel ja Daved, Esajas Johannes gastasægje ja ollo æneb Ibmela balvvalægjek ja ustebak — guđek buokak baittek dego suonjardægje nastek ča-da mailme ibmelmættom sogaid ja olmuščærdaid. Jesusa apostalak galggek čuovggat gudnest ja härvasvuodast, ja dat alla arvost adnujuvvum martyrjoavkko galgga baittet dego nastæalme, rakaduvvum purpuršælg-gostægje rubinain, man suonjardægje gomovuoda vuolde sin doarradallek galggek doargestet ja duššas gæččalet erit bassat gieđainæsek dai basi varraid, mak sin bokte læk golgatuvvum.

Kristalažak — duotta ja værre kris-talazak — Judalažak, Mubamedanalažak ja bakenak buok slajain galggek čuožžot dollatruvno oudast. I oktage galga ocaluvvut — obba olmušsok-kagodde galgga dobbe læt.

Maggar vaibmoi čuoce čalbme-ravkkalamboddo, go alme imašlaš uvsak rappasek, ja dat vuoras beivin ječas čajeta dam doavost ja balost doargestægje olmušvuttii Jurdaš go dat basse majesteta ječas čajetal. Likkolažak si, gæi birra dal matte celkkujuvvut: »Gæn di epet læk dovddam, mutto almaken rakistam, gæn di epet læk oaidnam, muttom almaken oskom su ala ja avvodam sælkemættom ja härvasmattujuvvum iloin.« Su manaides oudast galgga son duomost læt okta ačče, gæn la-gan i gavdnu, gutte alelassi ja buok baiken læ rakistam sin. Si læk oskom su rakisvuoda ja galggek dal vuostai-valddet dam almalaš arbe. Dat læ sin vuoittobæivve.

Mutto æppeoskolažaidi galgga son læt »buolle dolla,« si galggek su gæččastagaim lokkat sin sivalašvuoda-sek ja dam hirbmos duomo, mi galgga sin dæivvat. Dam dollaravnjis, mi olgusvuolggas duobmara stuolost, lok-kek si suorgganemin sin vassam ælle-ma varraruksis suddoid. Bagjelduolb-mamak, mak aiga legje vajalduvvam, galggek dalle fast gessujuvvut čuovg-gas ouddi. O, don stuora ja duoda-laš duomo bæive, go duobmara gæčča-stagak galggek dæivvat ovta bagjel-duolbme sokkagodde! Dam bæive šad-da gieles, betolašvuotta ja juokke la-gan guoktelašvuotta agjujuvvut ruok-tot su čappis sidasis. Dalle læ dušše okta dingga mi bisso, namalassi **but-tastus Jesus varast.**

»Su biktasak legje vielggadak nuftgo muotta, su vuovtak nuftgo buttes ullo, su čalmek nuftgo dolla-njuokčamak.« Pilatus bassai su gie-đaides ja logai ječas vigitæbmen Je-susa varri ja jabmeme, dallego son čokkani dubmit; mutto son i læm vi-gitæbme. Mutto Ibmel ja min härra-mek Jesus Kristus ačče galgga alla jienain cœlkket, atte son læ vigitæb-me buokai varri. Son falai buokaidi armo ja bestujume, son rokkadalai ja ravkai buokaid boattet. I galgga ok-tage mattet cœlkket, atte su duobmo læ vanhurskesmættom. Buokak fert-tijek cœlkket: »Duodak ja vanhur-

skasak læk du duomak.»

Maidai min jierbmege dam cælkka, atte Hærra okti duomoin loapata mailme ja buok raddejægje ibmelmetomvuoda. I matte mikkège vanhurskesvuoda rikaid asatuvvut ædnam ala dam aige gaskavuodai ja dili vuolde, stuora ja duodalaš nubbastus fertte boattet ouddal go asatuvvu bistevaš rafhe- ja vanhurskesvuodarika ædnam ala. Dat ællem ja mænnohusak, maid olmušsokka dam ragjai læ adnam fertte su duomos oažžot, ja bahavuoda ašše fertte erit valddujuvvut ædnam alde — dalle, æska dalle, matta nubbastus boattet.

»Stu stullo læi dego dollanjuovča, dam jorrek nuftgo buolle dolla.« Go aige bæita læ cuovkas gaikkuduvvum ja dam buokvægalaža gonagasstuollo jorra ouddan dai buolle balvai alde, dalle vanhurskesmættomvuoda ja suddo igja čuvgida Ibmela bassevuoda ja vanhursvuoda baittagest. Suddo fabmo dalle erit valddujuvvu, ja mailme havskodallamak ja ilod nubbastuvvujek fastevuottan. Armo-aigge læ dalle loappam, ja olmuš lagje dæmielde go son dabe læ gilvvam.

Aigge dast mañnel læ oadne. Farga galgga duomo basuna čuogjat balvain, ja Hærra boatta duomo doalat. Algop mi dal ješaldamek jærrat, lækgo mi ællema gæino alde. Valddop mi Ibmel sane ouddasæmek, ja algop mi dam guoratalat ja vaimosæmek dasa saje addet; dastgo mi diettep, atte dat sadne, maid son læ sardnom, galgga min dubmit don bæive. Bibal šadda loge gærde divrrasæbbo, go mi jurdašep, atte dat galgga ravastuvvut agalašvuoda duomo bævde ala. Damditi lokkop mi dam viššalet. Jos ni vel gavdnapge dam siste laga garra bajančergasa, de mi galle maidai gavdnap armo lieggos harpanuotaid; mi bibalest oaidnep ællema gæino ravastuvvumen min oud-di lika čielggaset go jabmema gæino. Addus Ibmel armo migjidi buokaidi valljit dam buoremus oase.

(Jorggaluvvum darogielast.)

* * * * *

| * Gukken ja lakka. * |

* * * * *

Darolažak vulggek Ruošaædnami.
Ruošaædnami ja Sibiri ai læk dam ja-

ge mannam 190 persona, muttomak daina læk barggek, guđek dimbarčuollam ja flattimbargo læk mannam occat. Muttomak fast læk ruttaolbmak, guđek aiggok ædnam oastet Lulle-Ruošaædnamiest ja Sibiriast. Oktibuok galggek læt Ruošaædnamiest dam aiggai 2300 darolaža.

„Markansuottasak“ Ruošaædnamiest — bagjel 2000 garraset sarjaduvvum olbmui.

Dat stuoremus markan mailmest læ dat, mi juokke jage, juli mano rajest september loppi, dollujuvvu dam ruošalaš gavpugest Nischnij Novgorod. Daina manga čuođe duhat markanoappalegjin læk 30,340 læmaš doaktari gæččo daihe aidardusa vuolde buocamviesoin, daina legje 696 sagga cabmujuvvum, 317 nibin čuggijuvvum, ja 1169 legje buocamviesoidi buktujuvvum damditi go legje juolgek daihe gieđak dogjujuvvum.

Buok dak vahagak legje bagjeli boattam »markanhavskodallama« diti. Go dak ruošalaš gavppeolbmak festaid daihe guossemallasid dollek hotellain ja ožžok vøhas oaivvai, de læk si dego vildda spirik: bačček balvvalegjid, suppuok nibid sin mañnest, leikok buolle parafinlojo sin ala daihe suppuok sin glaseraike olgus. Mærkalaš læ, atte i oktage vaida politiai læk boattam; mutto sivvan dasa galgga læt, atte dak sarjaduvvumak ožžok mavso vahaga oudast.

Ædnamdorgastus Persiast.

Muttom gavpugest Persiast læ dam mano algost læmaš hirbmos ædnamdoargastus. 350 olbmui læk duššam. Ruošša læ dam gavpugi doaktarid saddim vøke fallam diti.

Vinejukkamhallo.

Muittaluvvu darogiel avisain, atte Ruodarikest læiga 2 olbma roggamen havde muttom girkkogardest, soai gavnaiga ovta gisto man siste læi vinebottal, soai dam diettalassi eva mašam gæččat, mutto ferttiga koarka vuost erit valddet ja havsestet, lægo buorre sorta, ja soai dallanaga dovdaiga, atte dat læi buollevine, ja soai dasto algiga maistašet, ige læm gukka ouddalgo læiga gurrem dam bottala, vaiko læi dat vinebottal 30 jage vællam dam jama goroga baldast, al-maken sodno mielast dat maistoi buorren. Alma vissa læi muttom jukkes-

olmai rieppo mieldes ožžom havddai vinabottala matkejugastakkam jabmi aimost.

Brævaporto ouddal ja dal.

Dam jage 1837 læi bræva makso Kristiania Altast, Hammerfestast, Rakkeravjost ja Dalbmuluovtast kr. 1,07, Honnesvagest. Kjelvikaš, Avanuorest ja Repvagest kr. 1,13, Tanast ja Čaččesullost kr. 1,20 ja Vargain 1,27.

Nuftgo mi buokak diettep oažžop mi dal birra min ædnam saddet brævai 10 øra oudast. Maidai Danmarkoi ja Ruodarikest maksa brævva 10 øra.

Maddavarjaga malmavarek.

Dam gæse læ arvalus læmaš vuovd-det daid stuora ruovdde-malma varit Maddavarjagest guovte amerikanalaš millionerri, guđek læva maksam 15 duhat kr. giettaruđa 15ad september ragjai. Dat aino hettitus dam gavppai galgga læt, atte si, guđek dal æigaden læk, æi læk ordnegi ožžom vella statain ædnami ja muttom æra dingai harrai. Jos gavppe dast šadda, de aigok dak ođđa æigadak rakadet stuora ruovddefabrika, mast malmma viddasæbbo barggijuvvu. Gæččalambarggo galgga læt ječas maksam. Vuovddemhade lokkek læt manga million kruvna.

Stuora likkutesvuotta

dapatuvai gæsed Paris gavpugest, dam gavpugest mannek dollavavnok sikke bagjel ædnam ja ædnam vuolde. Okta daina dollavavnoin (jernbanain), mi manai ædnam vuole, ja man namma læi »Metropolitaiin,« buollai go dat læi vuogjemen su mađes mielde gavpug vuole ja galgai bajas boattet nubbe bælle dam stuora gavpuga. Dai vavnoi mielde legje oktibuok 280 jotte olbmuk, maina dušše 100 gavdnujegje hægast, dak ærak (180) jabme ædnam vuolde suova ja dola gæččeld. Juokkehaš arvveda, maggar hirbmos dille læi olbmui ædnam vuold, gost suovva i bæssam aibmoi. Suovva læi diettalassi, mi havkadi buokaid.

Proavas Chr. Sommerfelt,

gæn vissa ænas oasse Finmarko assin dovde, læ dal gieskad jabman. Sommerfelt riegiadi 1819, valdi eksamen 1842, ja dast mañnel læi son oapa-tægjen manga sajest, dassači go son dam jage 1850 namatuvvui pappan

Unjarga (Næsseby) gilddi, gost son læi 9 jage. 1859 sirdi son Etne gilddi ja 1865 søndre Aurdali, ja dast sirdi son Trygstad gilddi 1874, gošt son læi 20 jage gidda 1894 ragjai, dalle son valdi cero pappavirgest. 1875 valljijuvvui son miiddelatton Diettoselskappai Kristianiast. Su manemus jagides loapati son oaivvegavpugest, gost okta su barnin dal læ giellapappan Oslo søervvegoddest.

Budapest gavpugest

læ maidai læmaš buollem. September algost buli okta stuora magasin, man bokte 50 olbmū gavdne jabmema muttom čabba ækkedest boddost dola ja suova siste.

Kristianiast

læ, nuftgo juo dam blađest ouddal dieđetuvvum, læmaš stuora buollem dam čavča. Dam 15ad september dieđeti telefon »brandmandskapi« Kristianiast, atte dolla læi luovos Køltsगतast, mi læi stuora feilla. Dolla læi luovos gonagas গতast nr. 20, ja daggo bokte agjanegje brandmandskappe olles 15 minutta. Dam aigest lifči dolla časkaduvvum ja i lifči nuft ollo vahaga bæsam dakkat. Dolla luovos bæsaı ovta skruamagasinast, gost legje liegadæme skruvavuoidasa. Olbmuk besse bajemuš lanjain æra gardem daki ala, gost si valddujuvvejegje vuolas; mutto 10 olbmū bulle jamas, dai namak legje: Frøken Vaage, Andersen, Nilson, Frolich, ja Olsen, Frua Borghild Gabrielsen, kontorist Schøyen. Agentak Chr. Middelfart ja Ludvig Solum, ja bassenisonak Marie Evesen ja Maren Hansen. Dam stuora gardem æigad læi Kristiania handelbanko, dat læi assurerijuvvum 393,700 kr. oudast. Dat vahag, mi daggo bokte saddai læi ovta million kr. oudast. Dam jage 1859 rajest — dalle go 4ad august »Hjortapoteker« buli — i læk min oaivvegavpugest nuft manga hæga mannam ovta buollem bokte. Dam jage 1896 buli »Guldlistefabrikka,« dalle manne 6 olbmū.

Sergeant Emil Norman Opdahl

læ dal sagjaseslensmannen Unjargast dam bodda go su ačče, Edv. C. Opdahl læ stuoradiggest.

Faktor Edv. Opdahl

læ saddam poastarappen Gjesværast

J. Aas sagjai, gutte læ Mehavni farim telegrafistan.

Stuoremus tunella mailmest

læ St. Gothard tunel, mi manna čađa Alpavarid, dat læ 2 mila gukke. Dat barggo alggujuvvui 1872 Tyskalažain ja Sveitsalažain goabbag bældē vare, ja 8 jage dast mannel dæivadegje borrak gasko vare siste, ja dallanaga bæsaı dollavavdno girddet čađa vare, dam vuostaigo ouddal matkalaš fertti goargnot bagjel daid 3000 alan alla Alpavarid. St. Gothard tunel mavsi 850 kr. juokke alanbælle. Dat vuostas tunel daihe raigge Alparid čađa algatuvvui dam jage 1857. Dat læi »Mont Cenis tunel,« mi i gærggam ouddal go 13 jage gæčest, dat mavsi 1320 kr. juokke alanbælle. Oktibuok mavsi dat 54 million kr. Dal læk moadde æra tunel rakadusa vuolde čađa Alpavarid.

Ođđa gollegavdnam Fimmarkost.

Dam gæsse læ gollerogge Ole Fredriksen Raisast golle gavdnam Gossejogast Garašjogast. Son læ dal ocam olgusmittadusa 3000 alan gukkudakki ja 300 govddodakki gasko dam joga. Dat jokka læ suorgge Anarjokki, mi læ ragjejokka Suoma ja Norga gaskast. Ærep O. Fredriksen læk 4 Garašjoga sames oasse dam olgusmittadussi. Dak samek læk vuovddalæme muttom aktiaid ruđa oažžom diti drivet algget. Fredriksen, gutte læ læmaš sikke Australias ja Alaskast gollerogggmbargost, læ visses dam ala, atte dam jogast vaive mak-sa barggat.

Ærep dam joga drivejuvvu gol-leroggam Sargojogast C. M. Andersen bokte.

Troandem duobmogirkko,

mi læ Davveædnam hærvamus ibmelviesso, læ nuftgo ædnagak dittek, manga have buollam ja billašuvvam. Bæssašvakkost 1328 billašuvvai girkko stuora buollem gæčel. Girkko huksijuvvui ođđasist ja divvujuvvui buoremus lage mielde. Dam jage 1428 buli dat girkko nubbe gærde, dalle buollemsivva læi aldagasdolla. Divvumbarggo algatuvvui muttom jage dastmannel; mutto fertti orostet, go ruodalaš soattevækka birastatti Troandema, si billestegje girkko ja erit dolvuvu buok dam ælold ja riggodagaid. Jagest 1578 mærreduvvui, atte girkko

galgai valddujuvvut giellagirkkon. 4 gærde buli dasto dat girkko jagest 1708; mutto divvot algge dallanaga. Dat 5ad buollem 1719 bilidi fast ođđasest, dasa læi maidai aldagasdolla sivvam. Æska dam jage 1760 læi fast girkko adnem lakkai ja læ dam hamest bissom gidda min beivi ragjai, go dat stuora divvombarggo algatuvvui 1872, dalle stuoradigge vuostas gærde ruđai bevilgi dam divvom varast. Arvvaluvvum læ, atte dat girkko galgga garvvanet 1914. Dat olmai, gutte dal læ dam stuora bargo stivriijægje læ Eilert Christian Brodkorb Christie, son læ bærne dam dovdos Eidsvold-olbma vielja barnest V. F. K. Kristie ja læ riegam 1832

„Nuorttanaste“

hæitta ođđa jage rajest boattemest daidi doaledi, gudēk œi læk mak-sam dam jage oudast.

Falesbivddek

læk departementi saddim čallaga, mast muittalek, atte jos bosso daihe falesbivddem laga bokte gilddujuvvu, de si gaibbedek 600,000 kr. dam vahag daihe tapa oudast, maid si dam bokte ožžuk ja 70,000 kr. ravkkek dam vahag oudast, maid Mehavnastuibme bagjeli buvti. Dat departementast bigjujuvvum kommission læ vahaga oudast bossoselskapidi mærradam 419,000 kr. oktibuok.

Væhaš bivdo birra.

»Finmarkopoasta«, mi Hammerfestast olgusboatta muittala, atte læk alggam obba burist fisket Bæralvage rajest gidda Salam ragjai Dyfjorast. Lagesvuonast læk goddam gidda 30 vævta ragjai dorskid ja muttom væhaš juovsoid. Kjelvikast ja Honnesvaagast læk maidai goddam obba burist. Meifjorast læk ožžom 12 vævta ragjai dorskid ja Kjødvikast 10 vævta dorskid ja moadde čuođe stuora juvsoid. Sørværast ožžujuvvui 15 vævta ragjai dorsked.

Maidai Hammerfest gavpug birasin goddujuvvu obba burist mæsta juokkelagan guolle; mutto erinoamašet læ baldes læmaš valljid dam jage. Ruoša njuorjo læ muttom sajin merkijuvvum.

»Nuorttanaste« čalle prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.